

ג א מיי פ"ז מהלכות
שאלה ופקדון ה' ב
סמג עשין פה טו"ע ח"מ
סי' רצב סעיף טו:
ג ב ג מיי פ"ז מהל'
נהלות הלכה ד ה
ועין בהשגות ובמגיד
משנה סמג עשין לו טו"ע
ח"מ סי' רפה סעיף ב
ג ו טו"ע ג סעיף ה':
ג ב ד טו"ע שם סעיף ה'
[ועין בב"מ שם על
הרמב"ם שהשמיט זה]:
ג ג ה מיי שם הלכה ח
טו"ע שם סעיף ה'
וסעיף ד:

רבינו הגנאל

אצל חבריו והרקיבו
וכי פ"י כיון דקם
קם כיון שהחמיץ כך
יעמיד בחימוצו ועלום.
פ"י כתישה מלשון אם
כתתש את האויל בכמתש.
והכמים אומרים עשה
לחן תקנה ומוכרן בבי"ח
וכשמוכרן מוכרן לאחריהם
ולא לעצמו. עושה לחן
תקנה. אסקי תקנה זו
לקנקנים שלא יפסידו
לגמרי ואפי' הפסד מועט
חששו. והלכה כחכמים
וכי יוחנן רשב"ג אמר
ימכרם בבי"ח מפני שהוא
כמשיב אבידה. קי"ל
דהלוקת חכמים ודאי
כדי חסרונו כו' יוחנן
והלכה כחכמים ואפי'
דחכמי דברייא אפי'
רשב"ג. אבל יתיר
מכדי חסרונו דבר הכל
מוכרן בבי"ח לאחריהם
ולא לעצמו: איתמר רב
אמר אין מורידין קרוב
לנכסי שבו חיישין דלמא
מפסדי להו. ושמואל אמר
מורידין כיון דאמר מר
שמיך להם כאריס לא
מפסדי להו. בששמוע' בו
שמת כולי עלמא לא פליגי
דמורידין כי פליגי בשלא
שמועו בו שמת. וקימא לן
כשמואל וזכר נחמן. הוה
עובדא בנהרדעא בשבוי
שנשבה ופשטה רב שמת
דאין מורידין קרוב לנכסי
מהא דתניא ר' אמר
משמע שנאמר והרגת
אתכם איני יודע כי יהיו
נשיכם אלמנות ובניכם
יתומים אלא מלמד שהן
כאלמנות ולא אלמנות
משם כיצד מבקשות
לינשא ואין מניחין אותן.
בניהן מבקשין לירד בנכסי
אביהן ואין מניחין אותן
שעדין לא נתבררה מיתתן
בעדות. ואפי' דאוקמה
רבא לירד ולמכור אין
מניחין אותם אבל מניחין
אותן לירד ולתקן. דחאה
רב שמת מדרכת נשיכם
ובניהם בניהם דומיא
דנשיהם מה נשיהם כלל
לא אף בניהם כלל
לא. מורידין קרוב בנכסי
שבוי אוקמנא תנאי
דתניא הוירד לנכסי שבוי
אין מוציאין אותן מידו
והוא ששמוע' בהן שמת.
הוירד לנכסי נטושין
מוציאין אותן מידו. והן
שיצאו למדינת הים ואין
יודע להיכן הלכו ה'.

עד כאן לא קאמר רשב"ג ב' אבל (א) **הבא אין מורידין** וא"ת
והא לקמן מיימי דלית ליה לרשב"ג מורידין וי"ל דמהא ליכא
למשמע מינה אכל קשה דמאי מוכיח דחד טעמא הוא מדשמואל
דקצר כרשב"ג וקצר מורידין לוכח כן מרשב"ג גופיה וי"ל דלא
שמיע ליה זרייתא דלקמן:
בששמועו בו שמת ב"ע פ"ב
דמורידין. אין לפרש
בששמועו צ"י עדים דל"כ פשיטא
דמורידין אלא ששמעו היינו בקול
ועד אחד אפי"ג דשמעו צו שמת
דכ"פ צ"י דייני גזירות (כתובות דף קו).
גזי אין פוסקין מזונות לאשת איש
משמע סוגיא דהתם דהוי צעדות
גמוריה: **אמר רבא** לירד ולמכור
תנן. וא"ת ואמאי לא פריך ממתניתין
דהאשה שהלכה (יבמות דף קטז): ושם
ד"ה שאין דקמני מנינו שאין אחים
נכנסין לנחלה על פיה ולשני נמי
ליירד ולמכור תנן וי"ל דמהא חלימא
ליה לאקשוי משום דדומיא דנשותיהם
קמני דמשמע כלל כלל לא:
הוירד לנכסי שבוי אין מוציאין
אותו מידו. (ב) הוא
הדיון דלפ"י מורידין אותו לכתחילה
דלא נטושים מורידין לרשב"ג
דלמך נטושים כשזיין אלא אגב
דתנא כסיפא דנטושים מוציאין תנא
נמי כשזיין אין מוציאין וא"ת לימא
רב הלכה כמתא קמא ושמואל הלכה
כרשב"ג וי"ל דלא שמיע להו זרייתא
אי נמי איכא דמפכי להו:
וטולס

למאי חזו שמן היו לגלדאי רבש לכתישא
דגמלי וחכ"א עושה להם תקנה ומוכרן
בב"ד מאי תקנתא עביד להו אמר רב אישי
אלקנקנים במאי קא מיפלגי דמר סבר להפסד
מרובה חששו (ג) להפסד מועט לא חששו
ומר סבר אפילו להפסד מועט נמי חששו:
רשב"ג אומר ימכרם בבית דין מפני שהוא
כמשיב אבידה לבעלים: איתמר רבי אבא
ברבי יעקב א"ר יוחנן הלכה כרשב"ג
ורבא אמר רב נחמן הלכה כדברי
חכמים והא אמרה ר' יוחנן חדא זמנא
דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל
מקום ששנה רבן שמעון בן גמליאל
במשנתיו הלכה כמותו חוץ מערב וצידן
וראיה אחרונה אמוראי נינהו ואליבא דר'
יוחנן מדרבן שמעון בן גמליאל נשמע
דמורידין קרוב לנכסי שבוי מדרבנן נשמע
דאין מורידין קרוב לנכסי שבוי וממאי דלמא
עד כאן לא קאמר רבן שמעון בן גמליאל
הכא אלא משום דקא כליא קרנא אבל
התם הכי נמי דאין מורידין ועד כאן לא
קאמרי רבנן הכא אלא אי כרב כהנא אי
כרב נחמן בר יצחק אבל התם הכי נמי
דמורידין למימרא דתרי טעמי נינהו והאמר
קרוב לנכסי שבוי כרבן שמעון ב"ג ואמר שמואל מורידין
נמי מסתברא דאמר רבא אמר רב נחמן הלכה כדברי חכמים ואמר רב
נחמן מורידין קרוב לנכסי שבוי אלא ש"מ תרי טעמי נינהו שמע מינה
אתמר שבוי שנשבה רב אמר אין מורידין קרוב לנכסי שמואל אמר
במורידין קרוב לנכסי בששמועו בו שמת ב"ע לא פליגי דמורידין כי פליגי
בשלא שמעו בו שמת רב אמר אין מורידין דלמא מפסיד להו ושמואל
אמר מורידין כיון דאמר מר שיימינן להו כאריס לא מפסיד להו מיתבי
ר"א אומר (ד) משמע שנאמר יוחרה אפי' והרגתי אתכם יודע אני שנשותיהם
אלמנות ובניהם יתומים אלא מה ת"ל והיו נשיכם וגו' מלמד שנשותיהם
מבקשות לינשא ואין מניחין אותן ובניהן רוצים לירד לנכסי אביהן ואין
מניחין אותן אמר רבא לירד ולמכור תנן הוה עובדא בנהרדעא ופשטה
רב ששת מהא מתני' א"ל רב עמרם דלמא לירד ולמכור תנן א"ל דלמא
מפומבדיתא את דמעילין (ה) פילא בקופא דמחטא והא דומיא דנשותיהם
[ובניהם] קתני מה התם כלל לא אף הכא נמי כלל לא ומורידין קרוב
לנכסי שבוי תנאי היא דתניא (ו) הוירד לנכסי שבוי אין מוציאין אותו
מידו ולא עוד אלא אפי' שמע שממשמשין ובאין וקדם ותלש ואכל הרי
זה זריו ונשכר ואלו הן נכסי שבויין הרי שהיה אביו או אחיו או אחד מן
המורישין הלכו להם למדינת הים ושמעו בהן שמת הוירד לנכסי נטושים
מוציאין אותו מידו ואלו הן נכסי נטושים הרי שהיה אביו או אחיו
או אחד מן המורישין הלכו להם למדינת הים ולא שמעו בהם שמת
ואמר רבן שמעון בן גמליאל שמעתי שהנטושים כשבויין (ז) הוירד
לנכסי נטושים מוציאין אותו מידו ואלו הן נכסי נטושים הרי
שהיה אביו או אחיו או אחד מן המורישין כאן ואינו יודע להיכן הלכו
מאי שנא הנך דקרו להו נטושים ומאי שנא הנך דקרו להו נטושים
נטושים

למאי חזו. דקמני מוכרן: נגלדאי. לטון עורות: **לכתישא**
דגמלא. לכתישא שעל הגמל שגבו כחוש ומסוקב מחמת משאוי
אישר"א צלע"ו: **לקנקניו**. הכלי שהיה צמורו יתקלקל אם ישהא
צמורו: **צמאי קמיפלגי**. ר"מ ורבנן מאחר שמודה ר"מ ציטר מכדי
חסרונין: **להפסד מרובה**. כגון יתר
מכדי חסרונין: **הפסד מועט**. כגון
צדדי חסרון דריקבון פירות וקילקול
הקיקן דיין והחמין: **ערב**. צגט
פשוטו (ב"ב קעג): **לידן**. צמסכת גיטין
(דף עז). **ראייה**. צדיני ממונות השני
(סנהדרין ג). שגמלקו צניי מחלוקות
צמציא שטר ראייה לסמור את הדין
צראשונה הלכה כמותו וצאחרונה
אין הלכה כמותו: **אמוראי נינהו**.
רבה אמר צללל אמר ר' יוחנן ור'
אבא אמר לאו צללל אמר רבי
יוחנן אלא יש מהן שהלכה כמותו:
מדרבן שמעון נשמע דמורידין קרוב.
הראוי לירש: **נכסי שבו**. לקרקעות
שבו לעובדן ולשומרן עד שיצאו
הבעלים. ולקמן פליגי בה אמוראי:
עד כאן לא קאמר רבן שמעון הכא.
דמוכרן: **אלא משום דקא כליא**
קרנא. חס ייחס שם אכל גבי
קרקעות וכרמיס אפי' שמתקלקלות
קלת לא כליא קרנא: **אי כרב כהנא**.
דלמך לעיל"ו רואה חרס צקב שלו:
אי כרב נחמן בר יצחק. דלמכרי' שמת'
עשאן תרומה ומעשר: **דתרי טעמי**
נינהו. מתני' ונכסי שבו ואיכא דלית
ליה מוכרין פירות האבודין ולית ליה
מורידין: **קרוב**. הראוי לירשו ואין
קרוב ממנו: **בששמועו בו שמת כולי**
עלמא לא פליגי דמורידין. דלס יבא
הבעלים קודם שיאכל זה הפירות
יעול זה כשאר אריסין ויחזיר כשאר
ואס יבאו עדים שמת ירש הכל:
מופסיד להו. ולא יצול הקרקעות
ויזרעם תמיד ויחמיס: **כיון דאמר**
מר. לקמני' וכולס שמין להס כאריס
חס יבאו הבעלים שמין לזה חלקן
צכל שנה שעבד זה כמנהג אריסי
העיר חס מחאה חס שליש חס רביע:
אלא מלמד שנישים מבקשות לינשא
כו'. שילכו צשצי ולא ידעו צנייהס
חס חיים חס מתים ויהיו נשיהס
אלמנות לעולס שאין צ"ד מניחין
אותן לינשא וצנייהס כיתומים שלא
ירשו נכסיהס. ושמי קללות הן אחת
של חרצ ואחת של צצי שמע מינה
אין מורידין: **הוה עובדא בנהרדעא**.
בצצוי שירד יורשו לנכסיו: **ופשטה**
רב ששת מהא מפניא. דלחן מורידין:
א"ל רב עמרם דלמא לירד ולמכור
פנן. [קמתן] תנא דלחן מניחין אכל
לעשות ולאכול וליטול כאריס שפיר
דמי: **דמעילין פילא כו'**. ומשני
שנייא דחיקא כמנצק להכניס פיל
שהוא חיה גדולה צקב מחט: **ופלג**.
פירות שנה זו: **הכי זה זריו**. מהיר
לזכות צשלו צטרס יפסיד ונשכר
צזרייתו: **ואלו הן נכסי שבויין**

דלמך אין מוציאין אותם מידו: **שהנטושים כשזיין**. ואין מוציאין מידו: **נכסי נטושים**. שהנכסים
נטושים. ולקמן מפרש להו נטושים משמע שנטושים וכלכו להס דכיון דהיה לו ללוות הורידו יורשי לנכסי ולא כוה ש"מ
לא יחא ליה ונטושים שנטושים צעליהס צעל כרמן כגון שנטו. והיינו תנאי דרבן שמעון סבר מורידין ורבנן סברי אין מורידין:
ה"ג

(א) [שבת קנד: וש"נ].
(ב) כתובות עו. גיטין לח.
דף עה. צ"ק גט. צ"ב
קעד. סנהדרין לח. [במזכות
ד...]. א [אבות דר"ג פק
לח]. ד [נכרית נה].
(ג) ר"ל. א [מוספתא
דמזכות פ"ח]. א [נ"ח].
(ד) [שס]. ט [דף עז].
(ה) [ועי' מוס' יבמות קטז:
ד"ה שאין מוס' כמזכות
קו. ד"ה ששמוע].

תורה אור השלם

1 ויהיה אפי' והרגתי
אתכם בחרב והיו נשיכם
אלמנות ויבנים יתומים.
שמות כב כב

הגהות הב"ח

(א) הוב' ד"ה עד וכו'.
אכל התם אין מורידין:
(ב) ד"ה הוירד וכו'. ג"כ
עין צ"ח צ"ח סי' ר"ו
תמלא פירות דיבור זה:

לעוי רש"י

איישר"א
[א]. שפשוף.
פצט.

מוסף רש"י

בשנותיהם מבקשות
לינשא. הרי זו קללה
אחרת, שיהיו הנשים גזירות
כאלמנות חיות, שלא יהיו
עדים למיתת בעליהן
ותהיינה אסורות להנשא,
והנשים יהיו יתומים, שלא
יעזבו בית דין לירד לנכסי
אביהם, לפי שאין יודעים
אם מתו או שבו (שמות כב
כג). וקופא דמחטא. א"ל: צג
המטע (ברכות פח). א"ל: צג
המטע ולא חזרו (סנהדרין
צו: ע"ש).

(א) צמ' איתא לשון זה גבי
נכסי נטושין ואולי דלכתישה
לו גי' אחרת.